

Innspill om føre-var og havforvaltning relatert til havvind

Fra Naturvernforbundet

Til Olje- og energidepartementet

12.04.21

Vi har dårlige erfaringer fra forvaltning av i norske havområder

Olje- og gassindustrien

- Naturmangfoldloven gjelder ikke utover 15 nautiske mil
- Forvaltningen ignorerer miljøfaglige råd
- Lukket forvaltning, lite muligheter for påvirkning fra organisasjoner
- Brudd på utslippstillatelser følges i liten grad opp
- Store konflikter med fiskeri og andre næringer

Oppdrettsnæringen

- Innførte oppdrettsfrie fjorder etter at næringen var etablert
- Får lov til å operere i marine verneområder og verdifulle naturområder
- Mangelfulle miljøkrav på utslipp, rømming, lus osv
- Tillates økning i produksjonen i strid med miljøfaglige råd
- Brudd på utslippstillatelser, rømming og andre hendelser følges dårlig opp

Mineralnæringen

- Tillater dumping av gruveavfall i fjordene
- Ny lov om mineralutvinning på havbunnen, i strid med miljøfaglige råd
- Mangelfulle miljøkrav på utslipp

Vi har dårlige erfaringer fra vindkraft på land:

- Svært dårlige kartlegginger og lite kunnskap om samlet belastning
- Manglende hensyn og lite vektlegging av natur- og friluftsliv
- Overkjøring og manglende hensyn til samiske interesser og reindrifta
- Lite helhetlig planlegging i forhold til samlet belastning
- For raske og dårlige konsekvensutredninger og konsesjoner gitt på dårlig faktagrunnlag og med mangelfulle miljøkrav.
- Brudd på konsesjonsvilkår følges ikke opp, endringer i planer og utbygginger godtas uten nye vurderinger.
- Svært dårlig involvering av lokalbefolkning, organisasjoner og berørte naturbaserte næringer
- Lite kunnskap og mangelfulle krav til miljøutfordringer som plast, lys- og lydforurensning

Utfordringer med havvind

- Helhetlig belastning i havområder er allerede stor, fiskerier, forurensning, matmangel, miljøgifter, plast, skipstrafikk og i tillegg blir global oppvarming en stadig større trussel.
- Betydelige kunnskapsmangler om havet
- Det mangler kunnskap om effekten av utbygging og drift av havvind i norske farvann, slik som manglende kunnskap om miljøeffekter fra plast, lys- og lydforurensning til havs.
- Liten mulighet for innspill fra lokalkunnskap og sivilsamfunn
- Utbygging og drift av havvind kan ha store konsekvenser for naturen:
 - Fugletrekk og næringssøk
 - Gyte- og oppvekstområder for fisk
 - Trekkruiter og leveområder for marine pattedyr (hval, seler m.m.)
 - Korallrev og andre sårbare/sjeldne naturtyper

Føre var tilnærming er avgjørende

Overordnet:

- Naturmangfoldloven må gjelde utenfor 12 nm
- 30 % vern av marine områder
- Sårbare og verdifulle områder må kartfestes og gis et tydelig vern mot næringsvirksomhet som kan påvirker arter og økosystem
- Naturverdier, trekkveier, økosystem i havområder må kartlegges
- Metoder for å vurdere samlet belastning må utvikles
- Lovverk, forskrift og forvaltning må ha ufravikelige krav om hensyn til natur og økosystem
- I alle prosesser må miljøfaglige råd bli fulgt og det må sikres en økosystembasert forvaltning

Føre-var tilnærming i praksis:

- Øke kunnskapsgrunnlaget! Hvilke konsekvenser har utbygging og drift av havvind for natur, arter og økosystemer i havet?
- Hvilke konsekvenser har de ulike typene/teknologiene? Kan allerede eksisterende infrastruktur benyttes?
- Behov for temarapporter, for eksempel slik som fra Nasjonal ramme. Fugl, fisk, sjøpattedyr, plastforurensning, lyd- og lysforurensning.
- Hvordan vurdere samlet belastning?
- Konesjonssystem og regelverk må sikre tydelige verneområder, omfattende kartlegging av natur og stille ufravikelige krav om miljøhensyn og bruk av mest mulig skånsom teknologi.
- Konesjonssystem/lovverk må sikre tett oppfølging og kontroll i driftsfasen, jfr oljeindustrien.
- Miljøfaglige råd om verneområder, plassering, avbøtende tiltak m.m må ha prioritet framfor kommersielle interesser.
- Ufravikelig krav om gode, grundige, uavhengige kartlegginger og utredninger, av natur, og instruks for at disse må vektlegges. Se i sammenheng med systemet på land (bestilling av utredninger, stikkprøver m.m.
- Fiskeri, reiseliv og andre næringsaktører må konsulteres og hensyntas og det må være en åpen og inkluderende dialog med miljø- og interesseorganisasjoner.
- Trenger langt mer forskning, spesifikt for norske farvann. Kreve best mulig tilgjengelig teknologi og skånsomme utbyggingsmetoder

